

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์และการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรด้าน ระดับชั้นและเพศ โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า 1) นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกัน และ 2) นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยใช้ตัวอย่างประชากรจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 5 - 6) ปีการศึกษา 2527 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 385 คน จาก 6 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่าง เป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน และส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสนใจในการ เรียนรู้ด้านสุขภาพ

ซึ่งมี 11 หมวด และตอนท้ายของแต่ละหมวดเป็นคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 385 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตามโปรแกรมสำเร็จรูป dbase II และโปรแกรมสถิติที่เขียนจากคู่มือด้วยภาษาเบสิก ของภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสกลนคร จังหวัดสกลนคร

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีข้อค้นพบซึ่งสรุปเป็นผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพ โดยแยกเป็นสรุปรวมของแต่ละหมวด

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยส่วนรวมมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับสนใจ โดยนักเรียนสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพหมวดสุขภาพจิตและหมวดความรู้เรื่องเพศเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และสนใจหมวดบริการสาธารณสุขเป็นอันดับที่ 11

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 มีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับสนใจทุกหมวด และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 สนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพหมวดสุขภาพจิตและหมวดความรู้เรื่องเพศเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจหมวดความรู้เรื่องเพศและหมวดสุขภาพจิตเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 11 นั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 สนใจหมวดบริการสาธารณสุข เช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามตัวแปรระดับชั้น

2.1 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแยกเป็นสรุปรวมของแต่ละหมวด ผลปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหมวดต่าง ๆ โดยแยกเป็นรายชื่อ ผลปรากฏว่า

2.2.1 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหมวดสุขภาพส่วนบุคคล การปฐมพยาบาล โรคติดต่อ ความรู้เรื่องเพศ สิ่งเสพติด ไข้หวัด สุขภาพจิต และสุขภาพผู้บริโภครวมจำนวน 7 หมวด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2.2 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันจำนวน 4 หมวด ได้แก่ หมวดสวัสดิภาพข้อ "เราจะป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรทางอากาศได้อย่างไร" และหมวดโรคไม่ติดต่อ ข้อ "ความรู้เกี่ยวกับโรคภูมิแพ้" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หมวดการสูดอากาศ ข้อ "การป้องกันมลพิษทางดินมีอะไรบ้าง" และ "การกำจัดสิ่งปฏิกูลให้ถูกหลักสุขาภิบาลอย่างไร" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมวดบริการสาธารณสุข ข้อ "แหล่งบริการสาธารณสุขในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาคมีอยู่ที่ใดบ้าง" และ "เราจะเลือกใช้แหล่งบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้เหมาะสมได้อย่างไร" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อ "การสาธารณสุขมูลฐานมีความสำคัญต่อสุขภาพของชาวชนบทอย่างไร" "การสาธารณสุขของประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างไร" และ "การเพิ่มช่องประชากรมีผลต่อการสาธารณสุขอย่างไร" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง

3.1 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยแยกเป็นสรุปรวมของแต่ละหมวด ทุกหมวดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นใน 3 หมวด ได้แก่ หมวดสุขภาพส่วนบุคคล สุขภาพจิต และสุขภาพผู้บริโภค

3.2 ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ในหมวดต่าง ๆ โดยแยกเป็นรายข้อ ปรากฏผลว่าทุกข้อในหมวดต่าง ๆ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นบางข้อใน 5 หมวด ได้แก่ หมวดสุขภาพส่วนบุคคล ข้อ "ผู้ที่มีชีวิตประจำวันย่นคักรปฏิบัติอย่างไรจึงจะปลอดภัย" หมวดการปฐมพยาบาลข้อ "เราจะทำการปฐมพยาบาลผู้ที่สมองได้รับการกระทบกระเทือนอย่างไร" และ "เราจะทำการปฐมพยาบาลผู้ป่วยช็อคได้อย่างไร" หมวดโรคไม่ติดต่อ ข้อ "ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็ง" และ "ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจชนิดต่าง ๆ" หมวดการสุขาภิบาล ข้อ "หลักการจัดสุขาภิบาลอาหารมีอะไรบ้าง" หมวดบริการสาธารณสุข ข้อ "เราจะเลือกใช้แหล่งบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้เหมาะสมได้อย่างไร" และ "ปัญหาและอุปสรรคด้านการพัฒนาสาธารณสุขทั้งในประเทศและระหว่างประเทศมีอะไรบ้าง" และหมวดสิ่งเสพติดให้โทษ ข้อ "ความสัมพันธ์ระหว่างสุรากับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บมีอะไรบ้าง" และ "ทำไมบางกลุ่มจึงนิยมดื่มยาฆ่าแมลงกำลังกันมาก"

4. ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดพบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพเพิ่มเติมในหมวด ความรู้เรื่องเพศสวัสดิภาพ และสุขภาพส่วนบุคคล เป็นอันดับที่ 1-2-3 ตามลำดับ และหมวดบริการสาธารณสุข เป็นอันดับที่ 11 สำหรับหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพเพิ่มเติมที่เขียนลงในคำถามปลายเปิดนั้น ได้แก่เรื่อง "เรื่องเกี่ยวกับความรัก" "การฉันทนเป็ยอก" "การขับเพลิง" "การป้องกันอุบัติเหตุในการจราจรทางบก" ฯลฯ เรียงตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแยกเป็นสรุปปรวมของแต่ละหมวดทั้งโดยส่วนรวมและรายชั้น

อยู่ในระดับสนใจ หมวดทุกหมวด แม้แต่หมวดสุขภาพจิต ซึ่งมีความสนใจเป็นอันดับที่ 1 ก็ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าต่ำสุดของระดับสนใจอย่างยิ่งอยู่อีกมาก การที่ระดับความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพทั้งหมดทุกหมวดไม่อยู่ในระดับที่สูงพอสมควรนั้น สาเหตุอาจเนื่องจาก

1.1 ถ้าจะพิจารณาตามเนื้อเรื่องในหลักสูตรวิชาสุขศึกษา พุทธศักราช 2524 จะเห็นว่าข้อคำถามจำนวน 98 ข้อ ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ครอบคลุมความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพทั้ง 11 หมวดดังกล่าว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เคยเรียนมาแล้ว จำนวน 24 ข้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้เคยเรียนมาแล้วจำนวน 59 ข้อ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เคยเรียนมาแล้วจำนวน 95 ข้อ การที่นักเรียนไม่สนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพในระดับที่สูงพอสมควรนั้นจึงอาจเนื่องจากนักเรียนยังไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมาก่อน ทั้งนี้เพราะความสนใจเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในอดีต รวมทั้งวิธีการสอนของครู และวุฒิภาวะของนักเรียนอีกด้วย (Greut 1969: 331)

1.2 ปัจจุบันสภาพการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มักจะไม่ใคร่ได้ผลดีเท่าที่ควรตามจุดหมายของรายวิชาที่ระบุเอาไว้ในหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูสุขศึกษามักไม่ใคร่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ท้าทายความสนใจของนักเรียนให้มากนักพอ พร้อมทั้งยังขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อีกด้วย จึงทำให้วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ โสมประยูร (2524: 18) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้ในการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครยังขาดครูที่มีความรู้ความสามารถทางด้านสุขศึกษาโดยตรงอีกเป็นจำนวนมาก ครูจึงขาดทั้งความรู้ในด้านเนื้อหาและวิธีสอนไปด้วยพร้อม ๆ กัน อันเป็นผลทำให้ นักเรียนไม่สนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพสูงเท่าที่ควร

1.3 สำหรับตัวนักเรียนเองนั้น เนื่องจากกำลังอยู่ในวัยรุ่นมีร่างกายแข็งแรงและสุขภาพสมบูรณ์ดี มักไม่ใคร่ประสบปัญหาในการเจ็บป่วย จึงไม่ใคร่เห็นความ

สำคัญของสุขภาพเท่าที่ควร ดังที่เกรท (Groot 1969: 104) กล่าวไว้ว่า เด็กชั้น
 มากไม่ได้เรียนรู้ในบ้านสุขภาพเพื่อสุขภาพที่ดีแต่เด็กเรียนรู้ในบ้านสุขภาพเพื่อเป้าหมาย
 ที่สำคัญซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้สำหรับตัวนักเรียนเองมากกว่า อีกทั้งวิชาสุขภาพศึกษาใน
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก็ไม่ได้ใช้สำหรับสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่ง
 เป็นเป้าหมายสำคัญในชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทั่วไป ในขณะที่เกี่ยว
 กันนักเรียนจำเป็นต้องใช้เวลาทุ่มเทไปกับวิชาอื่น ๆ ที่ต้องสขยเข้าเรียนต่อ จึงทำให้
 นักเรียนไม่สนใจ และตั้งใจเรียนวิชาสุขภาพให้ดีเท่าที่ควร เพราะความสนใจกับ
 เป้าหมายนั้น มีความสัมพันธ์กันมากดังที่ได้อธิบายมาแล้ว

1.4 โครงการสุขภาพในโรงเรียนนอกจากเรื่องการ เรียนการสอน
 วิชาสุขภาพแล้ว ยังประกอบด้วยกิจกรรมในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูก
 สุขลักษณะ และการจัดบริการสุขภาพเพื่อค้ำวรงรักษาและพัฒนาสุขภาพของนักเรียน ซึ่ง
 นับเป็นตัวอย่างหรือห้องปฏิบัติการที่สำคัญให้แก่การเรียนการสอนวิชาสุขภาพภายใน
 ห้องเรียนอีกด้วย แต่การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
 กรุงเทพมหานครโดยทั่วไปยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังที่พรเพ็ญ พิพัฒนธรรภาพ (2522:
 ง-จ) สรุปว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ยังจัดสิ่งแวดล้อมไม่ไ้ถูก
 สุขลักษณะดีเท่าที่ควร และนภท ศรีสุโกศล (2524: จ) ได้สรุปไว้ว่าการจัดบริการ
 สุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีทั้งอยู่ในสภาพดี พอใช้และต้อง
 ปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบไปถึงความสนใจและความตั้งใจเรียนวิชา
 สุขศึกษาของนักเรียนด้วย

2. จากผลของการวิจัยที่พบว่าความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแยกสรุปรวมของแต่ละหมวด
 ทั้งโดยส่วนรวมและรายชั้น นักเรียนมีความสนใจหมวดสุขภาพจิตและหมวดความรู้เรื่อง
 เพศมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับนั้น อาจเนื่องมาจาก

2.1 วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจตาม
 ธรรมชาติอย่างมากอยู่แล้ว เมื่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมเข้ามามีบทบาทร่วมด้วย ก็ยิ่ง
 ทำให้วัยรุ่นมีความกดดันมากยิ่งขึ้น จากสถิติของศูนย์สุขวิทยาจิต ปรากฏว่า เด็กวัย
 13-19 ปี มีปัญหาทางสุขภาพจิตสูงที่สุด (บุญพอล เพ็ญผลและคณะ 2522: 1) เนื่องจาก

อยู่ในระหว่างปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสิ่งแวดล้อม จากการวิจัยของบุญพอ ใหญ่ผล และคณะ (2522: 8) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร มีสุขภาพจิตบกพร่องเล็กน้อยสูงถึงร้อยละ 48.44 จึงมีผลให้นักเรียนสนใจหมวดสุขภาพจิต แม้จะเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ตาม ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกันจะมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพใจใกล้เคียงกันและนักเรียนทุกระดับชั้นมีความสนใจในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน (ทองมาลัย เริกสำราญ 2519: 108) ซึ่งตรงกับการศึกษาทางจิตวิทยาพัฒนาการที่ว่าอิทธิพลของกลุ่มเป็นส่วนสำคัญที่สุดสำหรับวัยรุ่น สอดคล้องกับวรศักดิ์ เพียรชอบและสุจริต เพียรชอบ (2522: 146, 154) ที่วิจัยไว้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการทางด้านสังคมมากที่สุด คือ เข้ากับเพื่อนได้ดี มีเพื่อนที่ดี มีความเท่าเทียมกันกับเพื่อนคนอื่น และเข้ากับเพื่อนต่างเพศได้ดี

2.2 สภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และการรวมกันอยู่ในกรุงเทพฯก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต (ฝน แสงสิงแก้ว 2521: 44) และเนื่องจากเนื้อหาในหมวดสุขภาพจิต เมื่อศึกษาไปแล้วนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในหมวดสุขภาพจิตมาก

2.3 วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศของตน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นวัยรุ่นมักจะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และมีความสนใจในเรื่องเพศตรงข้าม ซึ่งในเรื่องนี้นักเรียนชายมีความสนใจมากกว่านักเรียนหญิง นับว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองมาลัย เริกสำราญ (2519: 108) สาเหตุที่นักเรียนชายมีความสนใจมากกว่านักเรียนหญิง จึงอาจเนื่องมาจากในสังคมไทย เรื่องเพศหรือการมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศโดยเฉพาะเพศหญิง ยังเป็นสิ่งไม่ดีหรือเป็นของต้องห้าม นักเรียนหญิงจึงเก็บกคความอยากรู้อยากเห็นหรือระวังความสนใจในเรื่องนี้ไค้มากกว่านักเรียนชาย

3. จากสมมติฐานข้อที่ 1 "นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน มีความสนใจในการเรียนรู้อ่านดูภาพแตกต่างกัน" ในการวิจัยครั้งนี้โดยทั่วไปพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในการเรียนรู้อ่านดูภาพ โดยแยกเป็นสรุปรวมของแต่ละหมวด ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อของแต่ละหมวด นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้อ่านดูภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับการที่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

3.1 / การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในอดีตที่ผ่านมา นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนน้อยเกินไป ครูมักจะใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางโดยอธิบายให้นักเรียนจดและไปท่องจำ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีน้อยเกินไปหรือไม่มีเลย ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ประกอบเนื้อหาของบทเรียนส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ไม่ยากจนเกินไป และมักเป็นเรื่องธรรมดาซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ที่นักเรียนเคยประสบมาก่อน รวมทั้งครูยังไม่ใคร่เน้นภาคปฏิบัติอีกด้วย จึงขาดความสัมพันธ์ที่กระหว่างบทเรียนกับการนำเอาความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการดำรงชีวิต นอกจากนี้มีคำถามหรือผู้ปกครองและคนทั่ว ๆ ไป ก็ยังไม่ใคร่เห็นความสำคัญและสนใจในวิชาสุขศึกษา จึงทำให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกชั้นมีความสนใจในการเรียนรู้อ่านดูภาพอยู่ในระดับสนใจพอ ๆ กันและไม่แตกต่างกันเท่าที่ควร

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 จักอยู่ในวัยรุ่นตอนต้น (อายุประมาณ 15-17 ปี) ซึ่งเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม รวมทั้งมีพฤติกรรมต่าง ๆ และความสนใจใกล้เคียงกัน เพราะวัยรุ่นสนใจทำตัวให้เหมือนคนอื่นสนใจภาษาอย่างเดียวกับผู้อื่น และวัยรุ่นมักจะได้รับอิทธิพลจากหมู่คณะ ดังนั้นวัยรุ่นจึงมีความรู้สึก ความสนใจ และจิตใจใกล้เคียงกัน (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (1) 2521: 71) และโดยทั่ว ๆ ไป วัยรุ่นมักมีความสนใจในความรู้เรื่องเพศตามธรรมชาติอีกด้วย (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2) 2521: 100) จึงทำให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสนใจในการเรียนรู้อ่านดูภาพไม่แตกต่างกันมากนัก

4. จากสมมติฐานข้อที่ 2 "นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกัน" ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยขอแยกการอภิปรายเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

4.1 เมื่อพิจารณาความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพโดยแยกเป็นสรุปรวมของแต่ละหมวด จากผลของการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 2 ดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเป็นตัวอย่างประชากรที่อยู่ในวัยเดียวกันและเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษา จึงทำให้นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยของสุชาติ โสมประยูร (2507: 6, 24-25) และแลนแทนก์ (Lantange 1952: 330-346)

อีกประการหนึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยทั่วไปนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยของศุภลักษณ์ กุลโกวิท (2524: 63-67) นอกจากนี้หมวดความรู้เรื่องเพศเท่านั้นที่นักเรียนชายมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปอมเปียน (Pompian 1970: 3711-)

4.2 เมื่อพิจารณาความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพโดยแยกเป็นรายข้อของแต่ละหมวด จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 2 ดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ในทำนองเดียวกับที่ผู้วิจัยได้อภิปรายไว้แล้วในข้อ 4.1 โดยเมื่อความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพในส่วนใหญ่ที่แยกออกเป็นหมวดไม่แตกต่างกัน ความสนใจในส่วนย่อยที่แยกออกเป็นรายข้อ จึงไม่แตกต่างกันตามไปด้วย

5. จากคำถามปลายเปิดที่ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขียนลงในแบบสอบถามเป็นที่น่าสังเกตว่า นอกจากนักเรียนสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพจากแบบสอบถามจำนวน 98 ข้อแล้ว นักเรียนยังแสดงความสนใจในเรื่องต่าง ๆ อีกเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "เรื่องเกี่ยวกับความรัก" ซึ่งนักเรียนสนใจมาก การที่นักเรียนสนใจในเรื่องเกี่ยวกับความรักมาก อาจเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระยะวัยรุ่นตอนต้นและเรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษาอีกด้วย จึงมีความสนใจและเห็นความสำคัญในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ โดยจะเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และใช้เวลาส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องเพื่อนต่างเพศ ดังที่เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์ (2527: 82) กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศและสนใจในเรื่องความรัก อีกทั้งนักเรียนในวัยนี้เริ่มจะเป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงเริ่มสนใจในชีวิตครอบครัว ชีวิตการครองเรือน และมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่างเพศอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะในโรงเรียนสหศึกษาของกรุงเทพมหานคร ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้วัตถุประสงค์ โดยจัดเนื้อหา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์และการประเมินผลให้สอดคล้องกับความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียน แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาว่าความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพนั้น ๆ จะต้องสอดคล้องกับความต้องการที่เกี่ยวกับสุขภาพ (Health needs) ของเด็กวัยเดียวกัน

2. คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นเหตุผลประกอบอย่างหนึ่งในการ

ประเมินผลหลักสูตรวิชาสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาต่าง ๆ ในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับในส่วนที่ผู้วิจัยได้สรุปอันดับที่ของความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้แยกเป็นระดับชั้นไว้แล้วในภาคผนวก ง. และ จ.

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะโรงเรียนสหศึกษา ควรจัดศูนย์การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนหรือจัดฝ่ายแนะแนวสุขภาพขึ้น ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล เพื่อสนองความสนใจของนักเรียน พร้อมทั้งเสนอข่าวสารความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนสนใจ เช่น จัดนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ และเผยแพร่ความรู้ให้นักเรียนทราบโดยผ่านระบบเสียงตามสายเป็นต้น โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ควรจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนด้านสิ่งแวดล้อมและบริการสุขภาพให้มีกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียน ตามข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยทำให้การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น

5. ผู้วิจัยขอให้สังเกตว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปไม่ควรนำผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนท้องถิ่นอื่น ๆ หรือชุมชนอื่น ๆ มาสรุปเป็นความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนของตน เพื่อใช้วางแผนงานต่าง ๆ เพราะสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน แต่อาจใช้ผลการวิจัยเหล่านี้เป็นเพียงแนวทางประกอบในการศึกษาเรื่องความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนของตนได้

ข. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสำรวจความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสตรี หรือโรงเรียนชาย โดยเฉพาะเพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบผลการวิจัยในครั้งนี้
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพระหว่างนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองกับนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตชนบท
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพโดยใช้วิธีการอื่น ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย เช่น วิธีสัมภาษณ์ วิธีสังเกตและวิธีศึกษาเฉพาะกรณีเป็นต้น ทั้งนี้เพื่อผลการวิจัยถูกต้องและแน่นอนยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนด้วย เช่น ประวัติสุขภาพของนักเรียน สภาพหรือภูมิหลังของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และสภาพของโครงการสุขภาพในโรงเรียน เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย